

години жителите на Нова Загора нарастват с над 800 човека и през 1885 г. са 3647, от които българи са 2488 (над 68%), 745 (20.4 %) са турци, 191 (5.2 %) цигани, 152 (4.2%) евреи, 45 (1.2) гърци, 15 арменци и 11 други.

При преброяването през 1910 г. българите са 5171 или 79.3% от градското население, през 1920 г. са 6264 (81.2%), а в навечерието на Втората световна война през 1938 г. са 7612 (76 %). Като абсолютна величина броят на жителите с български произход нараства, макар в процентно съотношение спрямо общия брой на населението в края на периода да има известно намаление в резултат на повишения относителен дял на циганското население.

Сред самите българи след притока на бежанци от южни, северни, западни български етнически територии има етнографска пестрота, която може да е предмет на самостоятелно проучване. Местните *загарци* живеят заедно с придошлите *рупци*, *турлаци*, *загорци*, *арнаути* и др. (Ракшиева 2004, 9-12). Процесът на формиране на новозагорската градска култура е интензивен именно през този период на база взаимодействието между заварените и донесените регионални културно-битови особености и локални различия.

Турският етнос в Нова Загора по численост запазва втората си позиция до края на XIX в. Бягството от района по време на войната през 1877/78 г. за една част от турското население се оказва избор завинаги и то повече не се завръща. Други - собственици на чифлици и по-дребни владелци на земя, след Берлинския конгрес идват за известно време, нужно им да продадат имотите си, преди окончателно да се изселят от района. Според Койчев турската емиграция е най-активна между 1878 – 1884 г. (Койчев 1997, 322). Местните вестници често публикуват обяви за продажби на недвижими имоти. Така например в „Народен глас“ от 13.XI. 1882 г. публикува обява, че Ахмед Рефик бей продава чифлик около Нова Загора с 900 уврата ниви, 64 уврата ливада, 23 уврата бахча и един градски чифлик от 15 уврата двор с голямо лице на главната улица и т.н. (Народен глас 1882, 5). Изложение на старозагорския управител за състоянието на окръга през 1894-1895 г. отчита, че от останалите през 1884 г. девет чифлика в Новозагорска околия вече няма нито един. Турските семейства в града осигуряват поминъка си предимно със занаятчийство и като работници.

Най-многобройно турско население в града (745 мъже и жени) е преброено през 1885 г. След Съединението изселването му продължава. През 1900 г. са преброени 871 мохамедани, но в цифрата са включени и циганите с това вероизповедание. Преброяването през 1910 г. регистрира 339 турци